

Pavel Šindelář žije v Austrálii již od roku 1969, více než 50 let. V české komunitě v Melbourne je známý jako fotograf a "Budha", tuto přezdívku si přivezl z vojny. Narodil se 21. dubna 1946 v Praze, kde vyrůstal a bydlel do svých 23 let. Rád vzpomíná na své dětství, na nedělní procházky po Praze a výlety do přírody s rodiči a starším bratrem. Na základní školu chodil ve Strašnicích a po dokončení strojírní průmyslové školy na Smíchově krátce pracoval jako technický kontrolor v továrně na ložiska. Pak nastoupil na dva roky na vojnu.

V 15 letech začal trénovat a závodit na kole, na velodromu v Praze a na vojně v cyklistickém oddílu Dukla. Byl úspěšný a dostal se do výběru na olympijské hry, ale jeho sen reprezentovat Československo na OH v Mexiku mu překazilo zranění, které utrpěl při hromadné nehodě v roce 1967. Rok 1968 byl pro Pavla klíčovým mezníkem v jeho životě. Na první polovinu roku 1968 má krásné vzpomínky - velké nadšení lidí, uvolňování cenzury tisku, volné diskuse... Ohromný šok nastal 21. srpna, kdy SSSR vyslala sovětskou armádu potlačit nastávající změny v Československu. Lidé dělali barikády z aut a autobusů a přes ty začaly jezdit ničivé tanky. Pavel fotil invazi sovětských vojsk ve středu města Prahy na Staroměstském náměstí a tanky na Václavském náměstí. Tenkrát zažil největší strach ve svém životě. Strach jestli bude zastřelen, když ho sovětský voják vyzval, aby odevzdal fotoaparát a on neuposlechl, strach, když odcházel a cítil každý centimetr svých zad a přesto musel jít klidně, jako by nic.

V červnu 1969 Pavel odjel legálně na pas a výjezdní doložku na 4 dny vlakem do Vídně. Mohl si vzít pouze nejnnutnější věci a několik věcí, na kterých mu hodně záleželo, mezi nimi také tři české knihy, vyřezávaný obličej Cyrila a Metoděje a sedm fotografií, které nafotil v srpnu 1968 v centru Prahy. Poslední dva týdny před odjezdem chodil po Praze a loučil se s místy. V Rakousku se přihlásil na australské ambasádě jako částečný politický uprchlík a 15. června 1969 přistál v Sydney. Cestoval letadlem, které přepravovalo 180 cestujících, velká většina z nich emigranti.

Nejprve byl měsíc v Bonegilla, v táboře pro imigranty, kde se začal učit anglicky. Vždy a hlavně v začátcích byla důležitá pomoc krajanů, kontakty při hledání práce. Pavel pracoval v Sydney v automobilové továrně Holden na lince, později se staral o údržbu strojů v továrně na výrobu obalů na salámy, další zaměstnání bylo ve výrobě kožených peněženek. Jako první si Pavel v Austrálii, ve věku 24 let, koupil auto, potom kolo a jako třetí si pořídil fotoaparát. Později pomáhal kamarádovi z Čech jako instalatér a pak se s kamarády pustil do opravy domu v Blue Mountains a ze zisku si koupil terénní auto, které si upravil na spaní a v r. 1974 cestoval devět měsíců po Austrálii. Cestoval sám, z Melbourne až na západní pobřeží podél moře do Broome, protože jak trvá, jako každý Čech, i on miluje moře. Pak mu pan Tůma v Melbourne nabídnul práci ve fotostudiu a později Pavel studoval komerční a vědecko-technickou fotografii, zatímco po večerech se učil anglicky. V době studia dostával stipendium a pracoval jako noční taxikář. Trvalo mu rok a půl než našel práci ve svém oboru, pracoval pro Letecký výzkumný ústav a potom pro Vojenský ústav. Rozmanitá práce se mu velmi líbila, ale v r. 2000 byl ústav přemístěn do Canbery a zároveň nastala doba digitální fotografie a počítačů a nové technologie a on tím přišel o práci. A tak Pavel, zase díky zlatým českým šikovným ručičkám, začal s kamarádem restaurovat starožitný nábytek.

Co Pavlovi chybělo nejvíce po odchodu z Československa? Rodiče, máma a táta. Nejprve si mohli pouze dopisovat, ale dopisy byly otevírané, cenzurované, později to byly telefony, ale v té době drahé a spojení obtížné. V roce 1977, po osmi letech v Austrálii, Pavla navštívila maminka a zůstala tři měsíce. Pavel se poprvé vrátil do Čech v roce v září 1990, cestoval na australský pas. Setkání s rodiči, bratrem a kamarády po dvaceti letech bylo velmi emocionální a také obnovil vztah se svou velkou láskou Milenou, vzájemně se pak navštěvovali. Po vážné nemoci předčasně zemřela. Pavel nestihl přiletět na pohřeb své velké lásce, ani rodičům (tatínek zemřel v r. 1999 a krátce na to také maminka, které žalem puklo srdce). Takový je úděl emigrantů ve velké dálce, zároveň je také

obohacující. Pavel již při první návštěvě Československa, po dvaceti letech života v Austrálii, zjistil, že má dva domovy a je za to velmi rád.

Dnes už je Pavel v důchodu, fotografování je jeho koníčkem, a více než dva roky bydlí v centru města v české komunitě Domov, která nabízí ubytování pro 12 krajanů. Pavel se účastní mnoha akcí české a slovenské komunity a s radostí dokumentuje. Místo po Praze se toulá po Melbourne a fotografuje město a lidi, v r. 2020 to byl smutek a prázdnota v době lockdownů. Jeho černobílé fotografie si odkoupilo město do svého archivu.

Pavlovo motto, které by chtěl předat i nám a ostatním, je od jeho trenéra: *“Dělej to, co tě baví a když tě to baví, nevzdávej to. Musíš do toho dát svou duši.”* a podobně to říkal i jeden z jeho učitelů na střední škole: *“Dělej něco, pokračuj v tom, dokonči to a měj z toho radost, buď na to hrdý”.*

Děkujeme za rozhovor. Pavlův životní příběh za Českou školu Melbourne sepsaly Talia a Chantelle Vasitch.